

Analyser av vård och omsorg 2017

Planerat arbete vid Socialstyrelsens avdelning
för utvärdering och analys

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som PDF på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2017-3-61

Publicerad www.socialstyrelsen.se, mars 2017

Innehåll

Förord	5
Avdelningens uppdrag och strategi	7
Jämlik hälsa, vård och omsorg	7
Vi gör det komplexa begripligt	7
Perspektiv i uppföljningar och analyser	8
Analysområden	10
Analysplanens struktur	10
Reformer och satsningar	11
Bättre resursutnyttjande i hälso- och sjukvården	11
Effekter av standardiserade vårdförlopp i cancervården	11
Landstingens utvecklingsarbete mot en mer tillgänglig och patientcentrerad vård	12
Uppföljning av lagändring avseende valfrihet av hjälpmedel inom landsting och kommuner	12
Utvärdering av arbetet med sociala insatsgrupper	12
Utvärdering av tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift samt särskilt tandvårdsbidrag	13
Uppföljning av konsekvenserna av ändringar i lagen om utbyte av sprutor	13
Uppföljning av förändringar i LARO-föreskrifterna	14
Uppföljning av överenskommelserna om stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa 2016–2018	14
Uppföljning av reformen om glasögonbidrag till vissa barn och unga	14
Styrning och organisering	16
Process-id ger nya möjligheter att analysera vården	16
Vården av personer med kroniska sjukdomar	16
Fördjupad analys av följsamhet till nationella riktlinjer	16
Uppföljning och utvärdering av stödboende	16
Uppföljning av implementering av föreskrift om ledningssystem i kommunerna	17
Analys och prognos av kostnadsutvecklingen för läkemedel	17
Utvärdering av statsbidrag inom sociala området	17
Tillgång till och utformning av vård-, omsorg- och välfärdstjänster	18
Vårdens tillgänglighet och väntetider	18
Patientströmmar inom och mellan landstingen	18
Geografiska variationer av vårdkonsumtion	18

eHälsa och trygghetslarm i kommunerna.....	19
Utvärdering av välfärdsteknik i socialtjänsten	19
Analys av utbud och behov av habiliteringsverksamheter	19
Analys av äldre kvinnors nöjdhet med vård och omsorg.....	20
Placerade barns och ungdomars tandhälsa.....	20
Kartläggning av hur hälso- och sjukvården samt socialtjänsten arbetar med egenvård	20
Kartläggning av hur landstingen organiserar vård efter förlossning...	21
Kartläggning av hemlöshetens karaktär och omfattning	21
Kompetensutveckling och kompetensförsörjning	23
Målgrupps- och behovsanalys för ett digitalt pedagogiskt stöd för förändrings- och utvecklingsarbete med hjälp av e-hälsolösningar ..	23
Uppföljning och utvärdering av Nationellt kompetenscentrum Anhöriga (NkA) och Svenskt Demenscentrum	23
Uppföljning av stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen	23
Planering av kompetensförsörjning	24
Epidemiologiska analyser inklusive uppföljning av läkemedelsanvändning.....	25
Att åldras med ryggmärgsskada	25
Utvecklingen av psykisk ohälsa hos unga	25
Följa utvecklingen av fosterskador	25
Jämlikhet i behandling inom primär- och specialistvård	26
Uppföljning av läkemedelsanvändning inom särskilda grupper.....	26
Lägesrapporter	28
Lägesrapporter om vård och omsorg	28
Analyser och rapportering inom patientsäkerhet	28
Publicerade analyser.....	29

Förord

Denna analysplan är en översikt över analytisk verksamhet vid Socialstyrelsens avdelning för utvärdering och analys, där den övervägande delen av myndighetens analysarbete bedrivs. Planen beskriver planerade och pågående analyser och visar på ambitionsnivån i utveckling av utvärderings- och analysverksamhet under de kommande tre åren. Analysplanen uppdateras årligen.

Natalia Borg

Chef för avdelningen för utvärdering och analys

Mars 2017

Avdelningens uppdrag och strategi

Socialstyrelsen är förvaltningsmyndighet för verksamhet som rör hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet, tandvård, socialtjänst, stöd och service till vissa funktionshindrade samt frågor om alkohol och missbruksmedel. I Socialstyrelsens uppdrag ingår att bistå regeringen med underlag och expertkunskap för utvecklingen inom sitt verksamhetsområde.

Myndigheten samordnar nationellt och styr mot en god vård och omsorg som karakteriseras som kunskapsbaserad, säker, individanpassad, effektiv, jämlik och tillgänglig. Socialstyrelsens vision är *”Vi gör skillnaden för en god hälsa, vård och omsorg”*.

Socialstyrelsens styrelse fattade den 1 december 2016 beslut om myndighetens strategiska färdplan, som är ett stöd i Socialstyrelsens arbete för att svara mot vårt uppdrag. Färdplanen fokuserar på hur vi kan utveckla vårt arbetssätt och följa resultaten av vårt arbete. Flera av de särskilda utvecklingsområden som utpekats i färdplanen, t.ex. jämlik hälsa, vård och omsorg, kunskapsbaserad socialtjänst, e-hälsa och välfärdsteknik, har bäring på analysarbetet för avdelningen för utvärdering och analys.

Jämlik hälsa, vård och omsorg

Ett av de särskilda utvecklingsområdena i färdplanen är *jämlik hälsa, vård och omsorg*. Socialstyrelsen ska redovisa orsaker till ojämlikhet och ge stöd för att genomföra insatser för en jämlik hälsa, hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst. Det handlar bland annat om att genomföra fördjupade analyser och utvärderingar för att kartlägga orsakerna till skillnaderna i den vård och omsorg som ges. Målet är en jämlik hälsa, vilket förutsätter att insatser inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten ges utifrån behov, oavsett kön, etnicitet, bostadsort, utbildningsnivå m.m.

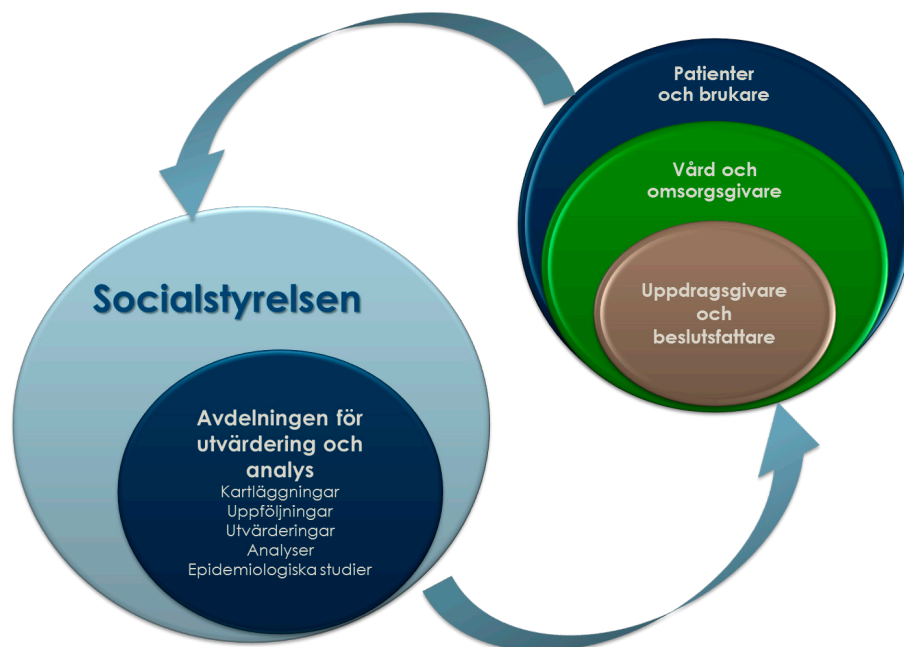
En stor del av myndighetens insatser inom detta utvecklingsområde i färdplanen bedrivs på Socialstyrelsens avdelning för utvärdering och analys. Avdelningen följer upp, analyserar och utvärderar utvecklingen inom hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst, genomför epidemiologiska undersökningar, prognoser och hälsoekonomiska analyser, utvärderar effekter av överenskommelser och lagförändringar, främjar dialog och skapar nationella mötesplatser för frågor som berör analyser för att bidra till jämlik hälsa, vård och omsorg.

Vi gör det komplexa begripligt

Avdelningen för utvärdering och analys strategi grundar sig i avdelningens roll och uppdrag och har formulerats som *”Vi gör det komplexa begripligt”*.

Avdelningens huvuduppgift är att ta fram underlag till regeringen, vår uppdragsgivare. Intressenter är i första hand beslutsfattare samt vård- och omsorgsgivare, som genom att få välgrundade och sakliga beslutsunderlag i sin tur får större möjligheter att leverera god vård och omsorg till alla

patienter och brukare. Andra intressenter är universitet och högskolor, andra statliga myndigheter, FoU-verksamhet i landsting och kommuner, professioner inom hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst samt patient-, brukar- och intresseorganisationer.

Vi strävar efter att se och beskriva helheten, åskådliggöra och analysera komplexiteten samt ge en skarp bild och ökad förståelse för utvecklingen inom vård och omsorg. Särskilt viktigt är att formulera och ta sig an komplexa problem och frågeställningar som inte är tillräckligt uppmärksammade, men som är av stor vikt för patienter och brukare.

Avdelningen har unika förutsättningar för att arbeta på detta sätt tack vare en kombination av flera faktorer:

- tillgång till data från hälso- och sjukvård och socialtjänst på nationell nivå i form av hälsodata- och socialtjänstregister som Socialstyrelsen utvecklar och förvaltar;
- bred metodkompetens som inkluderar utvärdering, systemanalys, register- och epidemiologiska studier inklusive möjligheten att samla in ny data från vård och omsorg;
- samordnare inom områdena barn och unga, äldre, psykisk ohälsa, funktionshinder, missbruk och beroende, HBTQ-frågor, nationella minoriteter samt läkemedelsfrågor, som bidrar till att identifiera viktiga analysområden.

Perspektiv i uppföljningar och analyser

Socialstyrelsens uppdrag om jämställdhetsintegrering innebär att myndigheten ska bidra till att målen för jämställdhetspolitiken nås och att hälso- och sjukvården och socialtjänsten tillhandahålls och fördelas på lika villkor för

alla oavsett kön. I alla uppföljningar och analyser utgår vi därför från jämställdhetsperspektivet.

Socialstyrelsen har i uppdrag att samordna de statliga insatserna inom hälso- och sjukvård och socialtjänst när det gäller barn och ungdom samt inför beslut eller andra åtgärder som rör barn analysera konsekvenserna för barn och då ta särskild hänsyn till barns bästa. Barnperspektivet beaktas alltid i våra uppföljningar och analyser.

Socialstyrelsen, liksom ett flertal andra statliga myndigheter, har fått i uppdrag att redovisa hur vår verksamhet bidrar till genomförandet av Agenda 2030, de nya globala utvecklingsmål som beslutades av FN:s generalförsamling i september 2015. Allt arbete inom ramen för analysplanen beaktar de uppsatta målen och lyfter fram vårt bidrag till Sveriges måluppfyllelse av Agenda 2030.

Analysområden

Analysplanens struktur

Först presenteras analyser och uppföljningar av reformer och satsningar inom vård och omsorg.

Därefter följer analyser av delar som utgör grunderna i vård- och omsorgssystemen: styrning och organisering, tillgång till och utformning av vård-, omsorg- och välfärdstjänster samt kompetensutveckling och kompetensförsörjning.

Epidemiologiska analyser och årliga lägesrapporter presenteras i separata avsnitt.

Analyserna är markerade utifrån särskilda områden enligt följande:

(HoS)	hälso- och sjukvård
(Soc)	socialtjänst
(B)	barn och unga
(Ä)	äldre
(F)	funktionshinder
(M)	missbruk och beroende
(P)	psykisk ohälsa
(L)	läkemedel
(T)	tandvård

Reformer och satsningar

Bättre resursutnyttjande i hälso- och sjukvården

(HoS)

Regeringen har ingått en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om stöd till bättre resursutnyttjande i hälso- och sjukvården för åren 2017–2018. Det övergripande syftet är att höja kvaliteten och effektiviteten i hälso- och sjukvården genom att förbättra förutsättningarna för rätt användning av professionernas kompetens och påverka landstingens kompetensförsörjning i positiv riktning.

Satsningen syftar till att stimulera landstingens arbete inom följande utvecklingsområden:

- IT-stöd och processer för förenklad administration och bättre tillgång till information för vårdens medarbetare,
- smartare användning av medarbetarnas kompetens
- stöd till planering av långsiktig kompetensförsörjning.

Socialstyrelsen ska bland annat genomföra en nulägesanalys av arbetet på de tre utvecklingsområdena och identifiera eventuella hinder för ett effektivt arbete. Syftet är att få en fördjupad kunskap och gemensam förståelse kring hur regioner och landsting arbetar för ett bättre resursutnyttjande inom hälso- och sjukvården och vilka satsningar som ger bäst effekt. Delredovisningar ska göras beträffande möjligheten för sjuksköterskor att genomgå specialistutbildning.

Arbetet redovisas den 15 maj 2017, 2018 och 2019.

Ansvarig utredare: Charlotte Pihl (Enheten för systemanalys)

Effekter av standardiserade vårdförlopp i cancervården

(HoS)

Inom ramen för ett regeringsuppdrag följer och utvärderar Socialstyrelsen vilka effekter satsningen standardiserade vårdförlopp i cancervården får. Målet med satsningen är att förbättra tillgängligheten inom cancervården genom att förkorta väntetiderna, minska de regionala skillnaderna samt öka nöjdhet hos patienterna genom bl.a. bättre information och mer delaktighet.

Uppföljningen avser processen från det att en välgrundad misstanke om cancer föreligger till det att en behandling påbörjas, vilket gör såväl primärvården som insatser som sker i utredningsfasen i specialistsjukvården, till viktiga uppföljningsområden.

Det ingår även att redogöra för eventuella undanträngningseffekter samt att beskriva hur landstingen har uppmärksammat regionala utmaningar, som t.ex. kompetensförsörjning, och hur de har åtgärdat dessa. Socialstyrelsen ska också redogöra löpande för eventuella problem i införandet och implementeringen av satsningen.

Arbetet redovisas årligen till 2018 och slutredovisas 2019.

Ansvarig utredare: Ingrid Schmidt (Enheten för systemanalys)

Landstingens utvecklingsarbete mot en mer tillgänglig och patientcentrerad vård

(HoS)

Socialstyrelsen har i uppdrag att följa, analysera och stödja utvecklingen mot en mer tillgänglig och patientcentrerad vård med utgångspunkt i den överenskommelse som regeringen slutit med Sveriges Kommuner och Landsting. Socialstyrelsen ska beskriva landstingens strategiska utvecklingsarbete, vilka utmaningar som lyfts fram samt eventuella förändringar som planeras och genomförs, till exempel vad avser organisation, kommunikation, tjänsteutformning och ersättningsystem. En central del i analysen är att klarlägga på vilket sätt och med vilka perspektiv landstingen får kunskap om invånarnas vårdbehov och på vilket sätt sådan kunskap påverkar vårdens utformning.

Projektet bedrivs i nära samarbete med ett antal landsting och regioner och utifrån en beskrivningsmodell analyseras utvecklingskraften i syfte att förbättra patientcentrering och tillgänglighet.

Arbetet slutredovisas den 12 maj 2017.

Ansvarig utredare: Martin Jansson (Enheten för systemanalys)

Uppföljning av lagändring avseende valfrihet av hjälpmedel inom landsting och kommuner

(HoS) (F)

I syfte att stärka individens inflytande och valmöjligheter i hjälpmedelsverksamheten genomfördes den 1 juli 2014 förändringar i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och patientsäkerhetslagen (2010:659). Socialstyrelsen följer upp hur valfriheten av hjälpmedel inom landsting och kommuner utvecklas. Analysen ska visa om lagändringarna och andra stöd- och stimulansinsatser leder till ökad delaktighet för den enskilde och till en fortsatt god kostnadskontroll i hjälpmedelsverksamheten.

Arbetet redovisas den 15 december 2017.

Ansvarig utredare: Staffan Söderberg (Enheten för utvärdering)

Utvärdering av arbetet med sociala insatsgrupper

(Soc) (B) (M)

Socialstyrelsen har uppdraget att utvärdera arbetet med sociala insatsgrupper, det vill säga den modell för samverkan mellan i första hand socialtjänst, polis och skola som syftar till att nå ungdomar i åldern 15–25 år som anses riskera att hamna i kriminell livsstil eller vill lämna en kriminell karriär. Uppdraget innebär dels att utvärdera resultatet för de individer som omfattats av insatsen och dels att utvärdera samverkansformen sociala insatsgrupper. En del i utvärderingen är att undersöka hur de personer som omfattats av en social insatsgrupp har upplevt det och vilka lärdomar berörda aktörer kan dra av resultatet. Det ingår även att bedöma om det är rätt målgrupp som omfattats.

Enheten för utvärdering arbetar med den del av uppdraget som innebär att utvärdera samverkansformen. Detta omfattar även att undersöka hur de personer som omfattats av en social insatsgrupp har upplevt det och vilka

lärdomar berörda aktörer kan dra av resultatet. Det ingår även att bedöma om det är rätt målgrupp som omfattats.

Arbetet delredovisades den 28 februari 2016 och slutredovisas den 30 september 2017.

Ansvarig utredare: Sanja Magdalenic (Enheten för utvärdering)

Utvärdering av tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift samt särskilt tandvårdsbidrag

(T) (HoS) (Ä) (P) (L)

Personer med olika sjukdomstillstånd som innebär att de befinner sig i ett gränsland mellan tandvård och hälso- och sjukvård kan erhålla tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift. Detta regleras genom tandvårdsförordningen (1998:1338). Socialstyrelsen har uppdraget att genomföra en samlad utvärdering på nationell nivå av samtliga tandvårdsstöd som regleras genom tandvårdsförordningen och ge förslag på förbättringar. Utvärderingen ska även omfatta det så kallade särskilda tandvårdsstödet. Särskilt tandvårdsstöd är ett bidrag som riktar sig till personer som har sjukdomar eller funktionsnedsättningar som ökar risken för försämrad tandhälsa och som kan vara hjälpta av förebyggande tandvård för att behålla en god tandhälsa.

Arbetet delredovisas den 31 maj 2017 och slutredovisas den 31 december 2018.

Ansvarig utredare: Kristina Lindholm (Enheten för utvärdering)

Uppföljning av konsekvenserna av ändringar i lagen om utbyte av sprutor

(M) (HoS) (SoS)

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp konsekvenserna av ändringar i lagen om utbyte av sprutor och kanyler samt att genomföra en systematisk och samordnad uppföljning av sprututbytesverksamheter i Sverige.

Syftet med uppdraget är att genom uppföljningen öka kunskapen om patientgruppen och utveckla vården och ta tillvara erfarenheten i verksamheterna.

Uppdraget från regeringen har fyra olika delar som berör sprututbytesverksamheter:

- Uppföljning av den förändrade lagstiftningens konsekvenser
- Genomföra en analys av konsekvenser av samt, om det bedöms motiverat, lämna förslag på förändringar avseende principen om bosättning
- Verka för myndighetssamverkan i syfte att sprida kunskap och stimulera till fler sprututbytesverksamheter
- Ett systematiskt, samordnat och nationellt uppföljningsarbete för att öka kunskapen om personer som injicerar droger och som deltar i sprututbyten bör utvecklas.

Projektet kommer att pågå under perioden 2017–2019 med årliga delredovisningar den 1 december och en slutrapportering den 1 december 2019.

Ansvarig utredare: Annica Bergendal (Enheten för epidemiologi och metodstöd)

Uppföljning av förändringar i LARO-föreskrifterna

(M) (HoS) (SoS)

Socialstyrelsen ska följa upp effekterna av de förändringar i föreskrifter och allmänna råd om läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende (HSLF-FS2016:1), de s.k. LARO-föreskrifterna, som beslutades i januari 2016. Förändringarna i föreskriften har intentionen att en ny grupp patienter söker och erhåller denna typ av behandling.

Syftet med uppdraget är att följa utvecklingen för att öka kunskapen om denna nya patientgrupp inom LARO. Socialstyrelsen skall även följa upp hur de förändrade reglerna om ofrivillig utskrivning och krav på dokumentation av beroende vid inskrivning påverkat tillgänglighet och vård för patienter i behov av LARO. Uppföljningen kan även utgöra en del av arbetet med att utveckla ett kunskapsstöd för LARO.

Arbetet redovisas den 31 december 2017.

Ansvarig utredare: Annica Bergendal (Enheten för epidemiologi och metodstöd)

Uppföljning av överenskommelserna om stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa 2016–2018

(HoS) (SoS) (M) (P)

Socialstyrelsen har uppdraget att följa upp och analysera överenskommelserna mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa.

Uppföljningen och analysen ska fokusera på att sammanställa, beskriva och följa upp det utvecklingsarbete som kommuner och landsting/regioner har genomfört inom ramen för överenskommelserna. Utöver detta ska Socialstyrelsen uppmärksamma övriga förhållanden som myndigheten finner lämpliga för att spegla effekterna av överenskommelserna lokalt och regionalt. Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen också genomföra och redovisa mätningar av allmänhetens kunskaper, attityder och beteenden till kvinnor och män, flickor och pojkar som lever med psykisk ohälsa.

Projektet ska redovisas årligen den 15 maj och slutredovisas den 31 maj 2019.

Ansvarig utredare: Kristina Sinadinovic (Enheten för utvärdering)

Uppföljning av reformen om glasögonbidrag till vissa barn och unga

(HoS) (B)

Socialstyrelsen ska följa upp reformen om glasögonbidrag till vissa barn och unga. Uppföljningen ska visa hur många flickor och pojkar som tagit del av bidraget. I redovisningen ska eventuella skillnader över landet framgå. Socialstyrelsen ska även kartlägga landstingens administration kring bidraget. Socialstyrelsen ska även analysera vilken effekt landstingens utformning

av bidraget har för den enskilde. Resultaten ska jämföras med den kartläggning Socialstyrelsen gjorde 2013 och redovisade i rapporten Landstingens stöd till glasögon för barn – En kartläggning inom ramen för landstingens hjälpmedelsverksamhet, och om reformen påverkat tidigare bidrag för glasögon till åldersgruppen.

En delrapport lämnades den 16 december 2016 och uppdraget ska slutredovisas senast den 2 oktober 2017.

Ansvarig utredare: Sharareh Akhavan (Enheten för utvärdering)

Styrning och organisering

Process-id ger nya möjligheter att analysera vården (HoS)

Fler innovativa lösningar i vård och omsorg kan möjliggöras om förmågan att analysera data om patienternas väg genom vården utvecklas. Socialstyrelsen har därför bjudit in landsting, SKL, Inera, m.fl. till ett utvecklingsarbete kring användningen av s.k. process-id. Visionen är att sjukvårdens informationssystem ska ge patienter och vårdgivare möjlighet att följa hela vårdförlopp över tid och mellan vårdgivare. Projektet syftar bl.a. till att visa nyttan av att kunna knyta ihop olika händelser under patientens väg genom vården.

Resultaten av projektet redovisas våren 2018.

Ansvarig utredare: Anna Löfgren Wilteus (Enheten för systemanalys)

Vården av personer med kroniska sjukdomar

(HoS)

Hälso- och sjukvården står inför omfattande strukturella utmaningar att utveckla nya arbetssätt och sammanhängande vårdprocesser för att förebygga och behandla kroniska sjukdomar. Som en del av regeringens satsning att förbättra vården för personer med kroniska sjukdomar, har Socialstyrelsen i uppdrag att lämna en lägesrapport om utvecklingen av vården för dessa grupper och föreslå insatser som leder till en bättre hälso- och sjukvård för personer med kroniska sjukdomar. I lägesrapporten 2015 gjordes en historisk framställning av väsentliga vårdideologiska och vårdpolitiska ställningstaganden som format denna del av vården. I 2016 års lägesrapport har ambitionen varit att flytta fokus från problembeskrivning till ökad förståelse av hur utvecklingskraften att förändra hälso- och sjukvården för att bland annat öka tillgängligheten och patientcentreringen för personer med kroniska sjukdomar.

Arbetet redovisas den 20 februari 2017.

Ansvarig utredare: Ingrid Schmidt (Enheten för systemanalys)

Fördjupad analys av följsamhet till nationella riktlinjer

(HoS)

Följsamheten till Nationella riktlinjer utvärderas med utgångspunkt i indikatorer och målnivåer. Dessa utvärderingar är deskriptiva och beskriver graden av följsamhet, men ger inga förklaringar. Analysen syftar till att undersöka förutsättningar och förklaringar i landstingen till att följsamheten varierar. Fokus för de fördjupade analyserna planeras bli rekommendationer om hur man följer tobaksavvänjning som i flera av de indikatorbaserade utvärderingarna uppvisar mycket låg följsamhet.

Arbetet planeras att starta under 2017.

Ansvarig enhet: Enheten för utvärdering

Uppföljning och utvärdering av stödboende

(Soc) (B) (M)

Stödboende är en placeringsform för barn och unga 16–20 år som infördes i socialtjänstlagen den 1 januari 2016. Det huvudsakliga syftet med den nya

placeringsformen är att, under trygga former, träna och förbereda barnet eller den unge för ett självständigt boende och vuxenliv. Socialstyrelsen har uppdraget att följa upp och utvärdera denna nya placeringsform.

Arbetet delredovisades den 30 november 2016, kommer att delrapporteras muntligt senast den 31 mars 2018 och slutredovisas senast den 31 oktober 2019.

Ansvarig utredare: Åsa Borén (Enheten för utvärdering)

Uppföljning av implementering av föreskrift om ledningssystem i kommunerna

(Soc)

För att få fördjupad kunskap om hur föreskriften om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) har implementerats och påverkat kvalitetsarbetet inom kommunerna, samt hur stöd har uppfattats och kan utvecklas för att stödja kommunerna framöver, görs en fördjupad analys i tre kommuner. Resultatet av arbetet ska möjliggöra beslut om ytterligare reviderat stödmaterial eller andra insatser som kan behövas av Socialstyrelsen, exempelvis vägledning eller annat kunskapsstöd.

Arbetet redovisas i juni 2017.

Ansvarig utredare: Kjetil Nordesjö (Enheten för systemanalys)

Analys och prognos av kostnadsutvecklingen för läkemedel

Socialstyrelsen analyserar och prognostiserar årligen kostnadsutvecklingen för läkemedel i Sverige. Uppdraget omfattar läkemedel som ingår i förmånssystemet, rekvisitionsläkemedel samt vissa läkemedel som generellt förskrivs enligt smittskyddslagen. Analysen tar sin utgångspunkt i kostnadsdrivande och kostnadsminskande effekter.

Arbetet redovisas 30 april 2017.

Ansvarig utredare: Therese Fahlén (Enheten för systemanalys)

Utvärdering av statsbidrag inom sociala området

(Soc)

Syftet med statsbidraget till vissa organisationer inom det sociala området är att stödja utvecklingen av ett civilt samhälle som bidrar till att människor som befinner sig i eller riskerar att befinna sig i en utsatt levnadssituation, kan förbättra sina levnadsvillkor. Bidraget syftar också bland annat till att ge stöd till organisationernas arbete.

Enligt Förordning om statsbidrag till vissa organisationer inom det sociala området (SFS 2011:1062) ska Socialstyrelsen vart femte år genomföra en oberoende utvärdering av bidragsgivningen. Vid utvärderingen ska det särskilt beaktas hur bidragsgivningen uppfyller de syften som anges i förordningen.

Arbetet redovisas den 1 mars 2018.

Ansvarig enhet: Enheten för utvärdering

Tillgång till och utformning av vård-, omsorg- och välfärdstjänster

Vårdens tillgänglighet och väntetider

(HoS) (Ä)

Socialstyrelsen har i uppdrag att utveckla den nationella uppföljningen av hälso- och sjukvårdens tillgänglighet. I uppdraget ingår att göra årliga uppföljningar av väntetiderna i primärvård och specialiserad vård, mätningar av väntetider vid sjukhusbundna akutmottagningar samt analyser av orsaker och konsekvenser av skillnader i tillgänglighet.

Arbetet redovisas den 31 mars 2018. Årliga väntetidsmätningar redovisas också i februari 2017 och 2018.

Ansvarig utredare: Sevim Barbasso Helmers (Enheten för systemanalys)

Patientströmmar inom och mellan landstingen

(HoS)

Analysen syftar till att bättre förstå hur patienter rör sig mellan olika vårdenheter i ett eller flera landsting. Exempel på frågor att besvara: Vilken typ av rörlighet finns? Kan man säga något om vilka patienter det främst handlar om? Hur ska rörligheten ses utifrån aspekterna på god vård? Analysen bygger på data från patientregistret och från vårdadministrativa system. Arbetet planeras att bedrivas i nära samverkan med ett eller flera landsting och syftar till ökad kunskap som kan förbättra vårdens tillgänglighet..

Arbetet påbörjas våren 2017.

Ansvarig utredare: Marianne Hanning (Enheten för systemanalys)

Geografiska variationer av vårdkonsumtion

(HoS)

Vårdkonsumtion varierar stort såväl inom ett land som mellan länder. Vissa variationer kan inte enbart förklaras utifrån skillnader i behov eller patienters preferenser. I denna studie beskrivs vårdkonsumtionen för sex olika ingrepp för perioden 2010–2013 i respektive landsting, skillnader i vårdkonsumtion mellan landstingen samt skillnaden mellan Sverige och vissa andra länder. De ingrepp som studeras är:

- Utskrivningar totalt (ingen dagkirurgi)
- Gynekologiska ingrepp:
  - Hysterektomi
  - Kejsarsnitt
- Ortopedi:
  - Höftfrakturer
  - Byte av knä (delvis eller helt)
- Hjärtoperationer:
  - Bypass, kranskärlsoperation (CABG)
  - Angioplastik (PTCA)

Data hämtas från Patientregistret (PAR) och studien tar sin utgångspunkt i OECD:s rapport *Geographic Variations in Health Care Description* (2014).

Arbetet redovisas i mars 2017.

Ansvarig utredare: Marianne Hanning (Enheten för systemanalys)

eHälsa och trygghetslarm i kommunerna

(Soc) (Ä) (F)

Socialstyrelsen ska följa upp kommunernas arbete med e-hälsa och trygghetslarm i enlighet med tidigare upparbetad uppföljningsmodell. Målet är att ta fram kunskap om hur kommunerna arbetar med att utveckla digitala välfärdstjänster och hur långt de har kommit inom angivna målområden. För detta används nyckeltal, som utvecklats inom ramen för tidigare uppdrag. Syftet är att förbättra förutsättningarna för regeringen och andra aktörer i det fortsatta arbetet med att styra den tekniska utvecklingen inom kommunerna, till nytta för socialtjänstens målgrupper och möjlighet till effektivisering hos huvudmän och utförare.

Arbetet redovisas årligen, senast den 31 maj 2017 respektive den 31 maj 2018.

Ansvarig enhet: Dick Lindberg (Enheten för utvärdering)

Utvärdering av välfärdsteknik i socialtjänsten

(Soc) (Ä) (F)

Välfärdsteknologin kan bidra till ökad trygghet, säkerhet, aktivitet och delaktighet i samhället. Den kan ge äldre personer och personer med funktionsnedsättning ett mer självständigt liv och vara ett stöd för anhöriga och personal inom vård och omsorg. Tekniken kan också bidra till bättre tillgänglighet, resursutnyttjande och kvalitet inom vård och omsorg. Den kan stödja ett tryggt kvarboende, särskilt boende, förebygga eller komplettera vård- och omsorgsbehov samt vara samhällsekonomiskt lönsamt. Utbudet av välfärdsteknik ökar snabbt och det är idag en utmaning för kommunerna och de privata utförarna att implementera ny teknik som en naturlig del i verksamheten. Socialstyrelsen avser att utvärdera konsekvenserna av digitalisering för brukarna, huvudmännen och utförarna.

Arbetet redovisas den 31 mars 2018.

Ansvarig utredare: Dick Lindberg (Enheten för utvärdering)

Analys av utbud och behov av habiliteringsverksamheter

(HoS) (F)

Det finns väsentliga skillnader i utbud och resurser mellan regioner avseende habiliteringsverksamhet. Behovsbilden skiljer sig med största sannolikhet inte speciellt mycket mellan de olika regionerna, så mycket talar för att en del av skillnaderna mellan regionerna är oskäligen. Detta har konstaterats av Socialstyrelsen i tidigare utredningar och av företrädare för professionen och patientorganisationer.

För att kunna ta ställning till eventuella åtgärder, exempelvis insatser från Socialstyrelsen, kommer området att analyseras ingående vad gäller hur skillnaderna ser ut och vad de kan bero på. Analysen baseras bland annat på en kartläggning av befintligt utbud kontra behov och genomgång av regelverk.

Arbetet redovisades delvis i lägesrapporten Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning i februari 2017 (se Publicerade analyser). Slutredovisas i juni 2017.

Ansvarig utredare: Johanna Jupiter, Karin Flyckt (Enheten för välfärdsutveckling)

Analys av äldre kvinnors nöjdhet med vård och omsorg

(HoS) (Soc) (Ä)

I olika brukarundersökningar har det framkommit att i populationen äldre är kvinnor mindre nöjda med vård och omsorg än män i motsvarande ålder. Ansatsen i denna analys är att utreda om det är beroende av behovsskillnader mellan män och kvinnor avseende hälso-, sjukvårds- och omsorgsinsatser och att kvinnors behov inte tillgodoses. Inriktningen är att inventera olika sjukdomar för att se vilka behandlingar som har en omotiverad skillnad mellan könen och analysera vilka behandlingar som utförs endast på kvinnor och hur dessa prioriteras i hälso- och sjukvård. Denna analys genomförs delvis med registerstudier/öppna jämförelser-data/primärvårdsdata. Om analysen konstaterar icke-medicinskt motiverade skillnader i behandling, kan detta användas som underlag vid dialogmöten med professionen och patient- och brukarföreningar där analysresultaten diskuteras. Inventeringen och dialogmötena kan även användas för att undersöka om patient- och professionsrepresentanter uppfattar att det finns kunskapsbrister vad gäller ett bra bemötande.

Arbetet redovisas i mars 2017.

Ansvarig utredare: Claes Falk (Enheten för epidemiologi och metodstöd)

Placerade barns och ungdomars tandhälsa

(T) (B)

Socialstyrelsen har tidigare analyserat placerade ungdomars tandhälsa och kan konstatera att deras tandstatus är betydligt sämre jämfört med andra ungdomars. Dessutom går de placerade ungdomarna mer sällan till förebyggande kontroller och det är vanligare att de får dra ut tänder. Analysen gav svar på olika samband mellan placeringsform och utfall och kunde kontrollera för vissa faktorer, som till exempel missbruk eller inte fullföljd gymnasieutbildning. Däremot svarade den inte på frågor som rör varför de placerade barnen och ungdomarna inte går till förebyggande kontroller i samma utsträckning. En sådan analys planeras att genomföras baserad på intervjuer/enkäter till olika relevant aktörer inklusive barn och ungdomar själva.

Arbetet redovisas i december 2017.

Ansvarig utredare: Andreas Cederlund (Enheten för välfärdsutveckling)

Kartläggning av hur hälso- och sjukvården samt socialtjänsten arbetar med egenvård

(HoS) (Soc)

Med egenvård menas i detta sammanhang en hälso- och sjukvårdsåtgärd som en legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömt att en person själv kan utföra eller utför med hjälp av någon annan. Det går inte att

säga generellt vilka åtgärder som kan utföras som egenvård utan det beror på omständigheterna i varje enskilt fall.

För att förtydliga hälso- och sjukvårdens ansvar att göra patientsäkra bedömningar och planera egenvården i samråd med patienten, eller andra som ska utföra egenvården, tog Socialstyrelsen 2009 fram föreskrifter och allmänna råd om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård (SOSFS 2009:6). Socialstyrelsen har under 2016 haft i uppdrag av regeringen att kartlägga hur hälso- och sjukvården arbetar med information och säkerhet när det gäller egenvårdsinsatser för patienter och närstående i enlighet med föreskriften (se Publicerade analyser).

Under 2017 ska Socialstyrelsen kartlägga vilket stöd som lämnas av kommuner till personer med funktionsnedsättningar som har behov av hjälp med genomförande av egenvårdsinsatser. Socialstyrelsen ska också undersöka i vilken utsträckning kommuner samverkar med landstingen i frågor som rör egenvård för denna målgrupp.

Arbetet redovisas den 1 december 2017.

Ansvarig utredare: Tina Isaksson (Enheten för välfärdsanalys)

Kartläggning av hur landstingen organiserar vård efter förlossning

(HoS)

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att beskriva hur vården efter förlossning ser ut i Sverige idag samt bedöma om det finns ett behov av att utarbeta nya kunskapsstöd för eftervården.

Uppdraget att beskriva hur vården efter förlossningar ser ut i Sverige omfattar samtliga landsting och regioner. I uppdraget ingår att beskriva hur eftervården ser ut och att identifiera likheter och skillnader mellan landstingen. I uppdraget ingår att titta på aspekter så som hur vården är organiserad, hur kvinnans hälsa följs upp efter förlossningen, var man ska vända sig vid olika vårdskador eller komplikationer och i vilken utsträckning vården bygger på kontinuitet avseende den personal kvinnan möter i samband med eftervården. I uppdraget ingår även att titta på i vilken utsträckning det finns riktlinjer, vårdprogram eller motsvarande för eftervården i landstingen, samt att identifiera eventuella ansvarsluckor, dvs. där det är otydligt vilken del av hälso- och sjukvården som ansvarar för vård och behandling.

En avgränsning är att endast titta på den eftervård som är kopplad till kvinnans hälsa och inte till barnets hälsa.

Arbetet redovisas i april 2017.

Ansvarig utredare: Emma Lindgren (Enheten för utvärdering)

Kartläggning av hemlöshetens karaktär och omfattning

(Soc)

Socialstyrelsen ska genomföra en nationell kartläggning av hemlöshetens omfattning och karaktär år 2017. Omfattningen av hemlösa barnfamiljer samt av barn och ungdomar som lever under hemlösa förhållanden utanför familjen av olika skäl ska framgå av kartläggningen. Undersökningen ska utformas så att det går att jämföra utvecklingen av hemlösheten över tid samt

eventuella skillnader mellan kvinnor och män respektive pojkar och flickor. Hemlösa EU- och EES-medborgare ska redovisas separat.

Arbetet redovisas senast den 30 november 2017.

Ansvarig utredare: Nina Frohm (Enheten för utvärdering). Charlotta Fondén (Enheten för utvärdering) ansvarar för kartläggning av hemlöshet bland EU- och EES-medborgare.

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning

Målgrupps- och behovsanalys för ett digitalt pedagogiskt stöd för förändrings- och utvecklingsarbete med hjälp av e-hälsolösningar (HoS)

Socialstyrelsen har i uppdrag att utveckla och tillgängliggöra ett digitalt pedagogiskt stöd för förändrings- och utvecklingsarbete med hjälp av e-hälsolösningar, riktat till första linjens chefer och andra beslutsfattare.

Utbildningen ska publiceras på en nationell webbplats senast den 1 oktober 2017. En fördjupad målgrupps- och behovsanalys och framtagning av utbildningskoncept ska vara färdig den 31 mars 2017.

Ansvarig utredare: Viktoria Svensson (Enheten för systemanalys)

Uppföljning och utvärdering av Nationellt kompetenscentrum Anhöriga (NkA) och Svenskt Demenscentrum

(HoS) (Soc) (B) (Å) (F) (L)

Nationellt kompetenscentrum Anhöriga och Svenskt Demenscentrum inrättades 2008. Det huvudsakliga uppdraget för dessa centrumbildningar är att vara expertstöd till kommuner, landsting, och enskilda utförare. Verksamheterna ska bedrivas i enlighet med av regeringen angivna uppdrag. Som ett led i kvalitetssäkringen av centrumen ska Socialstyrelsen följa upp och utvärdera verksamheterna.

Arbetet redovisas senast den 31 mars årligen från och med 2016.

Ansvarig utredare: Sanja Magdalenic (Enheten för utvärdering)

Uppföljning av stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen

(Å)

För att öka bemanningen inom äldreomsorgen genomför regeringen en tillfällig satsning 2015–2018, där samtliga kommuner kan få del av statsbidrag. Socialstyrelsen har uppdraget att analysera och bedöma resultatet av satsningen.

Enligt uppdraget ska uppföljningen bedöma såväl kvantitativa som kvalitativa effekter samt konsekvenserna av satsningen i förhållande till kommunernas bemanning. Uppföljningen ska ge en nationell bild. I uppföljningen ingår även att så långt möjligt ta fram relevanta uppgifter och statistik kring personalsituationen i äldreomsorgen vad gäller särskilda boenden och hemtjänstverksamheter. I uppföljningen ingår även att undersöka effekten av satsningen på kvalitet och redovisa omsättning av personal med eller utan adekvat utbildning i äldreomsorgen. Undersökning av effekter av satsningen ska också göras utifrån de äldres och personalens perspektiv. Bland annat ska de äldres uppfattning vad gäller personalens tillgänglighet och bemötande

samt tillit (trygghet) följas upp samt den upplevda effekten av satsningen bland personalen.

Arbetet redovisas årligen den 1 november 2016–2019.

Ansvarig utredare: Anna Ahlm (Enheten för utvärdering)

Planering av kompetensförsörjning

(HoS)

En god kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården är viktig för att huvudmännen ska kunna tillhandahålla en god och säker vård. I arbetet med att analysera kommande behov och planera för framtida försörjning av medarbetare behövs information om hur tillgången till och prognosen för olika yrkeskategorier ser ut.

Socialstyrelsen redovisar årligen bedömningar av tillgång och efterfrågan på olika legitimerade yrkesutövare i hälso- och sjukvården. Socialstyrelsen har också regeringens uppdrag, tillsammans med Universitetskanslersämbetet, att analysera och föreslå hur samverkansarenor på nationell och regional nivå mellan aktörer med ansvar för kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården kan utvecklas långsiktigt. Därutöver ska myndigheterna så långt möjligt säkerställa en förbättrad tillgång till statistik och prognoser över det totala kompetensbehovet i hälso- och sjukvården, oavsett driftsform eller huvudman.

Arbetet redovisas den 28 februari 2017 och 2018 samt slutredovisas 2019.

Ansvariga utredare: Therese Fahlén, Katarina Sandberg (Enheten för systemanalys)

Epidemiologiska analyser inklusive uppföljning av läkemedelsanvändning

Att åldras med ryggmärgsskada

(HoS) (F)

Trots att uppskattningsvis 5 000 personer i Sverige lever med en bruten rygg eller nacke är den medicinska kunskapen om dessa skador mycket begränsad. Detta resulterar i felbehandling och onödigt lidande för de drabbade. Genom de svenska hälsodataregistren finns dock en unik möjlighet att öka kunskapen om de medicinska komplikationer som uppstår bland personer som åldras med ryggmärgsskador.

Syftet med uppdraget är att öka kunskapen om olika hälsoutfall bland ryggmärgsskadade, och i förlängningen förbättra hälso- och sjukvården – och livssituationen – för män och kvinnor som lever med en kronisk ryggmärgsskada. Huvudfrågeställningen i detta uppdrag är att svara på om hälso- och sjukvården kan tillgodose de behov som finns bland ryggmärgsskadade.

Uppdraget omfattar analyser utifrån Socialstyrelsens hälsodataregister. I analyserna jämförs ryggmärgsskadade med jämnåriga i övriga befolkningen. Medicinsk sakkunskap inhämtas genom en extern referensgrupp.

Arbetet redovisas i september 2017.

Ansvarig utredare: Marie Berlin (Enheten för välfärdsutveckling)

Utvecklingen av psykisk ohälsa hos unga

(B) (P) (M)

Syftet är att undersöka utvecklingen av psykisk ohälsa bland unga. Studien inkluderar även analys av skadligt bruk av alkohol och narkotika samt eventuellt dopning. Analysen kommer att beakta könsskillnader beträffande hur den psykiska ohälsan tar sig uttryck inom gruppen. Analysen tar sin utgångspunkt i resultat från Socialstyrelsens tidigare studier kring unga och psykisk ohälsa.

Studien kommer att utgå från Socialstyrelsens nationella hälsodata register.

Arbetet redovisas i juni 2017.

Ansvarig utredare: Marie Berlin (Enheten för välfärdsutveckling)

Följa utvecklingen av fosterskador

(HoS) (L)

Socialstyrelsen har under ett flertal år följt utvecklingen av fosterskador. Som underlag används medicinska födelseregistret, patientregistret och insamlade uppgifter om multipla fosterskador. Den efterföljande analysen publiceras i en årlig rapport som redovisar frekvens och en skattning om eventuell ökning eller minskning av olika typer av fosterskador. Vidare studeras om olika variabler, exempelvis ålder, läkemedelsanvändning, tobaksbruk eller alkohol kan vara en hel- eller delförklaring till en ökning eller minskning av vissa fosterskador. Rapporten kommer att redovisa övergripande statistik men även fördjupade analyser kring ett eller flera delområden. Dessa fördjupningsområden kan exempelvis vara olika subtyper av fosterskador, vissa läkemedels-

kategorier eller andra områden som via en mer övergripande datasammansättning visar på anomalier som bör analyseras.

Rapport av fosterskador publiceras under våren 2017.

Ansvarig utredare: Karin Källén (Enheten för epidemiologi och metodstöd)

Jämlikhet i behandling inom primär- och specialistvård

(HoS)

Det finns signaler om att vården för personer med diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar skiljer sig åt mellan könen. Socialstyrelsen ska därför analysera hur behoven skiljer sig i behandling mellan kvinnor och män med diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar i primär- och specialiserad vård och hur vården möter dessa två gruppers behov i syfte att uppnå en mer jämställd hälso- och sjukvård.

Denna analys kommer att genomföras med nationella hälsodataregister, kvalitetsregister samt regionala primärvårdsdata för att studera hela kedjan från primärvård till specialistvård.

Arbetet redovisas i mars 2017.

Ansvarig utredare: Anastasia Nyman (Enheten för epidemiologi och metodstöd)

Uppföljning av läkemedelsanvändning inom särskilda grupper

Andelen unika individer som ordinerats läkemedel ökar över tid. Läkemedel är i regel en lättillgänglig vårdåtgärd som har hjälpt många människor, men det är viktigt att övervaka dess användning. Detta gäller i synnerhet för grupper som särskilt bör uppmärksammas med avseende på läkemedelsanvändning, till exempel barn, sköra äldre, personer med LSS-insatser eller psykisk ohälsa.

Socialstyrelsen har särskilt goda förutsättningar för att analysera läkemedelsanvändning i Sverige då myndigheten har dataregister som ger möjligheter att studera läkemedelsanvändning i relation till diagnos, sociala insatser eller andra lämpliga strata.

Mer specifika områden som Socialstyrelsen har som ambition att analysera under 2016–2017 är:

- förskrivning av läkemedel till barn och äldre med funktionshinder och som har en insats enligt LSS. Det finns indikationer på att dessa individer har en markant högre förskrivning av vissa läkemedel jämfört med motsvarande grupp som inte har en funktionsnedsättning. (HoS) (L) (F)
- förskrivning av adhd-läkemedel till barn och unga. Socialstyrelsen har under ett antal år följt denna förskrivning på region- och kommunal nivå då det finns indikationer på en ojämlig förskrivning av dessa läkemedel. I detta arbete ska en fördjupad analys vad gäller socioekonomiska bidragsfaktorer till ADHD att genomföras under 2017. (HoS) (P) (L) (B)
- förskrivning och användning av läkemedel utanför de begränsningar som godkänts av läkemedelsmyndigheten i Europa eller Sverige, så kallad

”off-label”-förskrivning till barn. Under 2017 kommer läkemedlet melatonin att analyseras utifrån olika frågeställningar. Detta arbete sker i samarbete med Läkemedelsverket. (HoS) (B) (L)

- En analys av föreskrivning av Ondancetron och eventuella risker för fosterskador. Denna analys kommer att genomföras under 2017.

Ansvarig enhet: Enheten för epidemiologi och metodstöd

Lägesrapporter

Lägesrapporter om vård och omsorg

Socialstyrelsen lämnar årligen redovisningar och analyser av tillståndet och utvecklingen inom följande områden:

- Äldreomsorg och äldrevård
- Individ- och familjeomsorg
- Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning
- Hälso- och sjukvård, inklusive tandvård

Rapporterna är uppdelade efter god vård och omsorgs-dimensionerna, utöver ett avsnitt som behandlar aktuell utveckling. I rapporterna dras slutsatser om tillståndet och utvecklingen över tid.

Rapporteringen baseras i stor utsträckning på sammanställningar av statistik, epidemiologiska analyser, underlag från Inspektionen för vård och omsorg och publicerat material under året från Socialstyrelsen och andra nationella aktörer, till exempel Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, Riksrevisionen och SKL.

Rapporterna lämnas under första kvartalet varje år.

Ansvarig enhet: Enheten för välfärdsutveckling. Samtliga sakavdelningar på myndigheten bidrar med underlag till rapporterna.

Analyser och rapportering inom patientsäkerhet

(HoS) (B) (Å) (F) (M) (P) (L) (T)

Socialstyrelsen redovisar årligen utvecklingen på patientsäkerhetsområdet inom bland annat den somatiska vården, psykiatriska vården, primärvården och den kommunala vården i enlighet med tillgängliga data. Redovisningen belyser områden där det finns behov av utveckling och stöd samt beskriver det pågående nationella patientsäkerhetsarbetet.

Arbetet redovisas den 30 april 2017 och 2018.

Socialstyrelsen har också i uppdrag att göra en kartläggning, nulägesbeskrivning och analys över hur brister i kompetensförsörjning och bemanning kan påverka risken för vårdskador i hälso- och sjukvården. Arbetet redovisas den 28 februari 2018.

Redovisningen av patientsäkerhetsområdet utvecklas successivt i syfte att främja lärande tillsammans med vårdgivarna och förbättringsarbete.

Ansvarig utredare: Carina Skoglund (Enheten för systemanalys)

Publicerade analyser

2016

Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning – Lägesrapport 2016

(F)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-2-20>

Ansvarig utredare: Karin Flyckt (Enheten för välfärdsutveckling)

Individ- och familjeomsorg – Lägesrapport 2016

(Soc)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-2-22>

Ansvarig utredare: Ebba Hedlund (Enheten för välfärdsutveckling)

Vård och omsorg om äldre – Lägesrapport 2016

(Ä) (Soc)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-2-29>

Ansvarig utredare: Michaela Prochazka (Enheten för välfärdsutveckling)

Utvärdering av samverkansformen sociala insatsgrupper – Delredovisning av ett regeringsuppdrag

(Soc) (B) (M)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-2-17>

Ansvarig utredare: Sanja Magdalenic (Enheten för utvärdering)

Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård samt tandvård – Lägesrapport 2016

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-3-16>

Ansvarig utredare: Sara Dahlin (Enheten för välfärdsutveckling)

Primärvårdens uppdrag – En kartläggning av hur landstingens uppdrag till primärvården är formulerade

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-3-2>

Ansvarig utredare: Emma Lindgren (Enheten för utvärdering)

En mer tillgänglig och patientcentrerad vård – Sammanfattning och analys av landstingens och regionernas handlingsplaner – Delrapport

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-3-22>

Ansvarig utredare: Martin Jansson (Enheten för systemanalys)

Uppföljning av hälso- och sjukvårdens tillgänglighet – Slutrapport mars 2016

(HoS) (Ä)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-3-11>

Ansvarig utredare: Sevim Barbasso Helmers och Marianne Hanning (Enheten för systemanalys)

Hjälpmedel i kommuner och landsting – En nationell kartläggning av regler, avgifter, tillgång och förskrivning

(HoS) (F)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-4-1>

Ansvarig utredare: Malin Bruce (Enheten för utvärdering)

Lägesrapport inom patientsäkerhetsområdet 2016

(HoS) (B) (Ä) (F) (M) (P) (L) (T)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-4-21>

Ansvarig utredare: Carina Skoglund (Enheten för systemanalys)

Tolkar för hälso- och sjukvården och tandvården - Kartläggning våren 2016

(HoS) (T)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-5-7>

Ansvarig utredare: Susanna Dellans (Enheten för utvärdering)

E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna – Redovisning av nyckeltal för utveckling av e-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna 2016

(Soc) (Ä) (F)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-5-30>

Ansvarig utredare: Dick Lindberg (Enheten för utvärdering)

Krav på behörighet inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård – Uppföljning av lagändring

(Soc) (B)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-5-32>

Ansvarig utredare: Åsa Borén (Enheten för utvärdering)

Kvalitet i skyddade boenden - En enkätundersökning 2016

(Soc) (B) (M)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-10-12>

Ansvarig utredare: Dick Lindberg (Enheten för utvärdering)

Hälso- och sjukvård och tandvård till asylsökande och nyanlända – Slutrapport 2016

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-10-13>

Ansvarig utredare: Viktoria Svensson (Enheten för systemanalys)

Stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen – Uppföljning av 2015 års medel

(Ä)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-11-1>

Ansvarig utredare: Anna Ahlm (Enheten för utvärdering)

Standardiserade vårdförlopp i cancervården - Lägesrapport 2016

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-11-5>

Ansvarig utredare: Ingrid Schmidt (Enheten för systemanalys)

Ett nationellt stöd till landstingens planering av kompetensförsörjning – Socialstyrelsens utveckling av det nationella planeringsstödet (NPS)

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-11-11>

Ansvarig utredare: Magnus Göransson (Enheten för systemanalys)

Stödboende för barn och unga 16–20 år - Delrapport november 2016

(Soc) (B) (M)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-11-13>

Ansvarig utredare: Åsa Borén (Enheten för utvärdering)

Nationella planeringsstödet 2016 – Tillgång och efterfrågan på vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvård samt tandvård

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-2-16>

Ansvarig utredare: Magnus Göransson (Enheten för systemanalys)

Utvärdering och konsekvensanalys av fritt val av hjälpmedel

(HoS) (F)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-12-20>

Ansvarig utredare: Staffan Söderberg (Enheten för utvärdering)

Vårdens tillgänglighet och väntetider

(HoS) (Ä)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-3-11>

Ansvarig utredare: Sevim Barbasso Helmers (Enheten för systemanalys)

Socioekonomiska faktorer påverkan på kvinnors och barns hälsa efter förlossning

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-12-14>

Ansvarig utredare: Karin Källén (Enheten för epidemiologi och metodstöd)

2017 (t.o.m. februari)

Hur arbetar hälso- och sjukvården med egenvårdsinsatser? – En kartläggning

(HoS)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2017/2017-1-27>

Ansvarig utredare: Annica Bergendal (Enheten för epidemiologi och metodstöd)

Väntetider och patientflöden på akutmottagningar – Rapport februari 2017

(HoS) (Ä)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2017/2017-2-16>

Ansvarig utredare: Sevim Barbasso Helmers (Enheten för systemanalys)

Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning – Lägesrapport 2017

(F)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2017/2017-2-10>

Ansvarig utredare: Karin Flyckt (Enheten för välfärdsutveckling)

Individ- och familjeomsorg – Lägesrapport 2017

(Soc)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2017/2017-2-14>

Ansvarig utredare: Ebba Hedlund (Enheten för välfärdsutveckling)

Vård och omsorg om äldre – Lägesrapport 2017

(Ä) (Soc)

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2017/2017-2-2>

Ansvarig utredare: Michaela Prochazka (Enheten för välfärdsutveckling)